

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“

по 2. Хуманитарни науки,

2.1. Филология (*Славянски езици – сравнителна граматика на славянските езици*),

съгласно обява в ДВ, бр. 92/18.11.22 г.

Кандидат: **д-р Лилия Драгомирова Иванова** – главен асистент в катедра „Славистика“ на Филологическия факултет при ПУ „Паисий Хилендарски“

Автор на становището: **доц. д-р Борян Георгиев Янев**, Филологически факултет, ПУ „Паисий Хилендарски“

Със заповед № РД - 21-52 от 16.01.2023 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ по 2.1. Филология (*Славянски езици – сравнителна граматика на славянските езици*) с единствен кандидат – гл. ас. д-р Лилия Драгомирова Иванова от споменатото по-горе звено на Пловдивския университет.

Обща характеристика на представените материали

Представеният от гл. ас. д-р Иванова комплект материали на електронен носител е в пълно съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“. Кандидатката е приложила общо 22 научни труда, с които участва в обявения конкурс. За рецензиране се приемат всички представени материали, защото не съвпадат с такива, които са използвани в предходно научно или академично израстване.

Според вида на публикациите това са две монографии – едната идентифицирана като хабилитационен труд (*Семантични и функционални особености на темпоралните наречия в българския език в съпоставка с полския език. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2023 г., 277 с., ISBN 978-619-202-823-7*) и една монография, която е умела и целесъобразна преработка на дисертацията ѝ за придобиване на ОНС „доктор“ (*Плусквямперфектът в българския и полския език. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2023, 292 с., ISBN 978-619-202-822-0*). За процедурата са представени и 20 статии в национални и чуждестранни

реферирани специализирани издания.

Гл. ас. д-р Лилия Иванова притежава достатъчно количество по наукометричните показатели, което е необходимото за заемане на длъжността „доцент“ съгласно Правилника на ПУ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Научната ѝ продукция е на много високо лингвистично ниво, което говори за сериозен учен с огромен потенциал.

Преподавателската ѝ ангажираност обхваща дисциплини с фундаментален характер за славистиката – Сравнителна граматика на славянските езици, Увод в славянското езикознание, Историческа граматика на полския език и др.

**Обща характеристика на научната и научно-приложната дейност на кандидата.
Основни научни и/или научно-приложни приноси**

Предложените за оценка разработки на гл. ас. д-р Лилия Иванова са с безспорен научен принос, който е лична заслуга на кандидатката.

Показателен за участието ѝ в конкурса и за нейната научна подготовка като качествен изследовател е монографичното ѝ изследване *„Семантични и функционални особености на темпоралните наречия в българския език в съпоставка с полския език“*.

Изследването е актуално, защото до този момент липсва такава в съпоставителен аспект между българския и полския език, в което да се анализират във функционално-семантичен план избрана група лексикални темпорални модификатори в българския език с оглед на съответствията им в полския език. Видовете наречия в българския език и техните полски съответствия са разгледани с оглед на техния произход и функции, състав, формални особености, степен на обобщеност в значение на водещи признак, характер на признака, който изразяват, както и от семантично-морфологично гледище. Този анализ се базира на впечатляваща емпирия - описани са около 2000 примера за темпорални наречия от приблизително 1000 страници литература на двата езика: от лексикографски справочници, художествена литература в оригинал и превод и др. Авторката познава изключително добре историята на въпроса и теоретичната рамка на постановките си, в която проличава и нейната лична перцепция по проблема.

В изследването на Иванова се откроява ролята на темпоралните наречия при изразяването на времеви отношения в българската езикова система в съпоставка с полския език, като е наблегнато и върху специфичното им място сред останалите неизменяеми части

на речта и по-специално – в рамките на граматичната система на българския и полския език. Темпоралните наречия са представени като единна система от значения в рамките на категорията темпорална адвербиалност, функционираща в периферията на общата категория темпоралност, като е представена е многоаспектната природа на темпоралните наречия, съчетаваща разнообразни семантични функции и прагматични аспекти.

Предложената от Л. Иванова методология и приносите на хабилитационното изследване могат да се използват от други автори при бъдещи съпоставителни проучвания, а постигнатите резултати са с релевантна значимост не само за практическото изучаване на полския език в съпоставка с българския, но при овладяването на тънкостите на теорията на превода.

Авторката е подхождала изключително отговорно към анализираната проблематика, а наблюденията са изчерпателни, задълбочени и показателни. Много добро впечатление правят точността и последователността в изложението на проблематиката, които са присъщи на лингвистите с научна дисциплина и завидна компетентност. В изследването няма и ред, който да е случаен и да не отговаря на поставените задачи.

Работата на Лилия Иванова има надграждащ характер с подчертан научноизследователски прогрес в изложението и е умело подчинена на метода на конструктивисткия дедуктивизъм в лингвистиката.

Не са пропуснати и дискуссионните форми в морфологията, включително и такива, подчинени на граматикализацията.

Семантичният и функционалният анализ е със силно изразен когнитивен, а дори бих казал и етнолингвокултурологичен елемент, което по свой начин извежда работата на гл. ас д-р Иванова от полето на компаративната лингвистика и я прави до голяма степен металингвистична. На базата на синхронния анализ много умело са вплетени всички необходими диахронни елементи, като с особено и полагащо се внимание са разгледани историята на въпроса, както и проблемите на наречийните системи в двата целеви езика.

Особен принос откривам и в позиционирането на изследването в полето на прагматиката като ключов компонент от семиотичния ракурс (изразено не само през призмата на признака „време“, но и чрез включването на нужните допълнителни семиотични модификатори). В този ред на мисли бих подчертал факта, че много умело е привлечен и използван опозиционният модел чрез включените в анализа микрополета. Детайлните и

изчерпателни съпоставки водят до показателни изводи, а включенияят в работата показалец е подчертано утилитарен.

С подчертан приносен характер са и представените за оценка публикации. Ще си позволя да открия някои от тях, които намирам за репрезентативни: *За ролята на лексикалните средства при изразяването на темпоралност в българския и полския език*. Пловдив, 2012; *За семантичната опозиция между лексемите вече / още в българския език и już / jeszcze в полския език*. Благоевград, 2012; *За ролята на лексикалните средства при изразяване на граматичните значения предходност, относителност и резултативност (върху материал от българския и полския език)*. Велико Търново, 2014; *Темпорални модификатори с резултативна семантика в българския и полския език*. Благоевград, 2015; *Семантични типове темпорални наречия в българския и полския език*. София, 2015; *За семантиката на наречието DAWNO в полския език и съответствията му в българския език*. Lublin, 2016; *Темпорални наречия за изразяване на отдалечена преходност в българския език и функционално-семантичните им съответствия в полския език*. Poznań, 2020.

Заклучение

Документите и материалите, предложени от гл. ас. д-р Лилия Иванова, отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за РАС на ПУ. Иванова е представила значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при придобиването ѝ на ОНС „доктор“. В работите ѝ има оригинални научни и приложни приноси. Ето защо убедено ще гласувам положително за избора на Лилия Драгомирова Иванова на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – сравнителна граматика на славянските езици).

Изготвил становището:.....

/доц. д-р Борян Янев/

11.03.2023 г.